Північ
Замок
Місто
Зруйнований замок
Містечко
N
Льодоїкла
Примарний ліс
СТІНА
ЗАМЕРЗЛЕ УЗБЕРЕЖЖЯ
Тінява вежа
Чорний замок
Східна-варта-на-морі
ТЮЛЕНЯЧА ЗАТОКА
Скагос
КРИЖАНА ГАВАНЬ
Ведмежий острів
Картвердь
Мис Морського Дракона
Пущанський Насип
Вовчий ліс
Остання ріка
Страхфорт
Вічнозим
Торенів Квадрат
Скелясте узбережжя
Королівський гостинець
Білий Ніж
РІВЧАКИ
КУРГАНИ
Біла Гавань
Удовина Сторожа
СОЛЕСПИС
Кейлінський Рів
ПОЛУМ'ЯНОВОДА ЗАТОКА
Флінтів Перст
ПЕРЕШИЙОК
ГУБА
Рінь
Перса
мис Кракена
Кремінні скелі
Сторожа Сіроводдя
Три Сестри
ПАЛЬЦІ
Близнючки
Залізні острови
Стара Весь
Мис Орлиний
Стрижморе
Соколине Гніздо
ЗАТОКА ЗАЛІЗНИХ
Зелений Зубець
Кривава Брама
ВИДОЛАРИНІВ
Велика Весь
Пайк
Старий Мур
Блакитний Зубець
Червоний Зубець
Художник Джеймс Сінклер
Річкорин

Південь
Замок
Зруйнований замок
Місто
Містечко
N
Залізні острови
Стара Весь
Велика Весь
Пайк
Стражморе
Королівський гостинець
Зелений Зубець
Блакитний Зубець
Три Сестри
ПАЛЬЦІ
ВИДОЛАРИНІВ
Соколине Гніздо
Кривава брама
Тризуб
Мартингород
Червоний Зубець
Високий гостинець
КРАБОВА ЗАТОКА
мис Ломикліщня
Ріннекрут
Річкорин
Червоний Зубець
Золотий Зуб
Гаренхол
острів Ликів
Королівський гостинець
Дівостав
Боже Око
Сутінь-діл
Драконстон
ГЛОТКА
Кичера Кастерлі
Ланіспорт
Розбі
Королівський Причал
ЧОРНОВОДА ЗАТОКА
Ріг Маєі
Золотий гостинець
Чорноводий Бурчак
Морський гостинець
РОЗЛОГИ
Королівський ліс
р. Виповода
Рожевий гостинець
Буреміст
р. Мандер
Тарт
Штормокрай
КОРАБЛЕТРОЩИЛЬНА ЗАТОКА
Ашфорд
Небосад
Дорнське Прикордоння
Дощові ліси
мис Гніву
ДОРНСЬКЕ МОРЕ
Старгород
Зорепад
ДОРН
Зламана Коса
Сонцеспис
Арбор
Художник Джеймс Сінклер

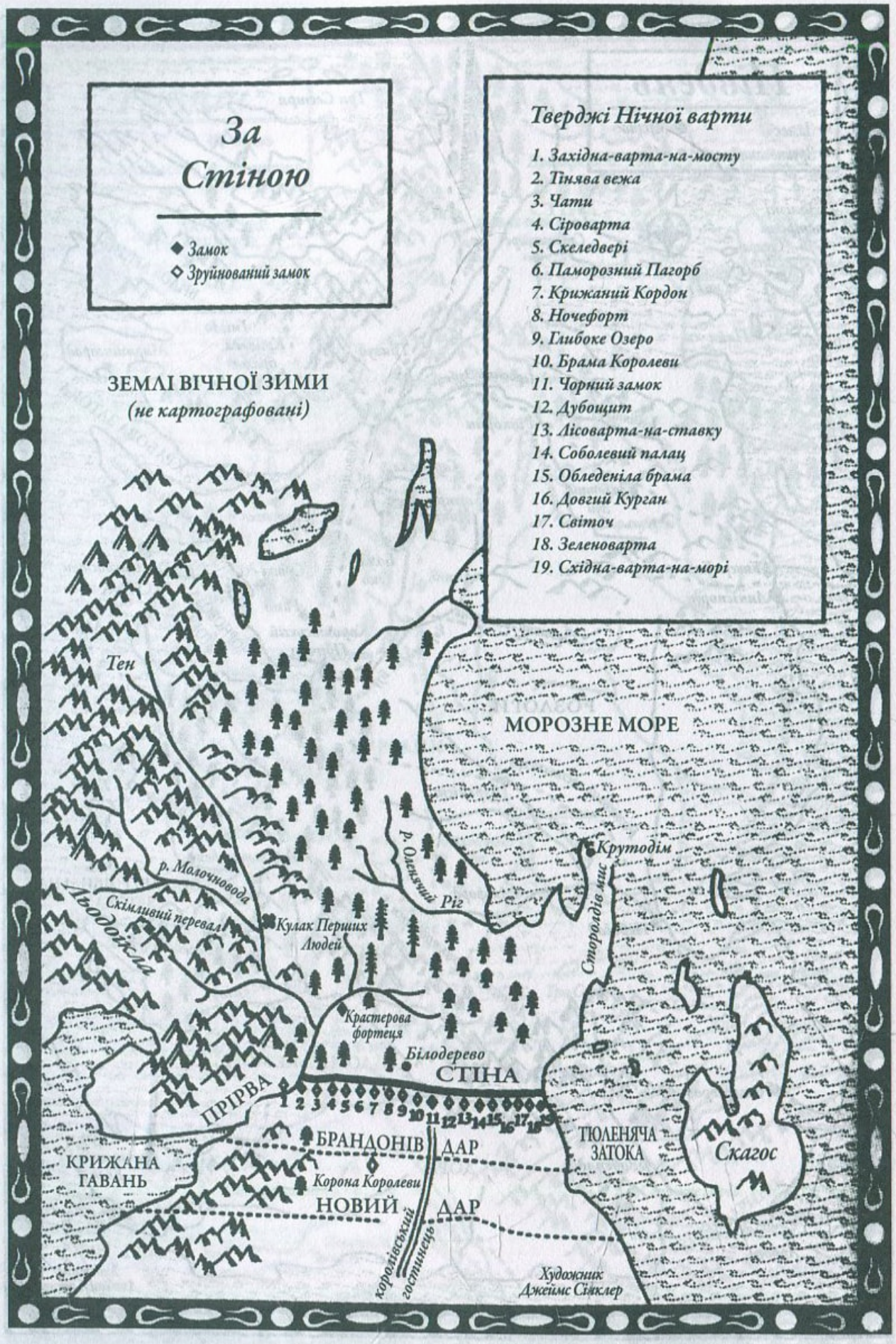
За Стіною
Замок
Зруйнований замок
Тверджі Нічної варти
1. Західна-варта-на-мосту
2. Тінява вежа
3. Чати
4. Сіроварта
5. Скеледвері
6. Паморозний Пагорб
7. Крижаний Кордон
8. Ночефорт
9. Глибоке Озеро
10. Брама Королеви
11. Чорний замок
12. Дубощит
13. Лісоварта-на-ставку
14. Соболевий палац
15. Обледеніла брама
16. Довгий Курган
17. Світоч
18. Зеленоварта
19. Східна-варта-на-морі
ЗЕМЛІ ВІЧНОЇ ЗИМИ
(не картографовані)
Тен
МОРОЗНЕ МОРЕ
р. Молочновода
Скімливий перевал
Льодоїкла
Кулак Перших Людей
р. Оленячий Ріг
Крутодім
Сторолдів мис
Крастерова фортеця
Білодерево
СТІНА
ПРІРВА
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
БРАНДОНІВ ДАР
КРИЖАНА ГАВАНЬ
Корона Королеви
НОВИЙ ДАР
королівський гостинець
ТЮЛЕНЯЧА ЗАТОКА
Скагос
Художник Джеймс Сінклер

Місто
Зруйноване місто
р. Скагазадан
Мірін
Юнкай
Мантарис
ЧОРНІ СКЕЛІ
НЕВІЛЬНИЧА БУХТА
МОРЕ ЗГЕХАНЬ
Толос
Елірія
о. Кедрів
Астапор
р. Черв'як
ЗЕМЛІ ВІЧНОГО ЛІТА
ГІСКАР
Орос
КУРНЕ МОРЕ
Старий Гіс
Тирія
ЗАТОКА ЗАЖУРИ
ГІСКАРСЬКА ПРОТОКА
Валірія
Гейн
Новий Гіс
Вестерос
Карт
і Нефритове море
ЛІТНЄ МОРЕ
Літні острови
о. Топір
о-ви Василіска
Заметар
о. Жаб
Наат
Ін
мис Василіска
о. Сліз
СОТОРІОС
Художник
Джеймс Сінклер

ПРОЛОГ

День був сірий і пронизливо-холодний, і собакам не вдавалося взяти слід.

Велика чорна сука нюхнула ведмежі відбитки, позадкувала й, підібгавши хвоста, сховалася знову між зграю. На річковому узбережжі, під дошкульним вітром, собаки жалюгідно тулилися одне до одного. Чет також відчував, як кусає вітер крізь шари чорної вовни й дубленої шкіри. Бісів холод не давав жити ні людям, ні звірям, та куди подінешся? У Чета сіпнулися губи: він просто відчував, як чиряки на щоках і на шиї червоніють і запалюються. «Добре було б на Стіні ходити коло клятих круків і розпалювати коминок мейстру Еймону». А в усьому винен байстрюк Джон Сноу... він, і той його друзяка-товстун Сем Тарлі. Це через них Чет опинився тут і тепер: сидячи зі зграєю хортів у гущавині примарного лісу, відморожує собі кляті яйця.

— Сьоме пекло! — він щосили смикнув за шворки, щоб привернути увагу собак.— Слід, вилупки! Ось вам ведмежий відбиток. М'яса хочете чи ні? Шукайте!

Але хорти лише скавуліли, тулячись тісніше. Чет коротким батогом ляснув у них над головами, й чорна сука загарчала.

— Собачатина на смак не гірша за ведмежатину,— застеріг її Чет; з кожним словом з рота в нього вихоплювалася пара.

Ларк Сестринець стояв, схрестивши руки на грудях і сховавши долоні під пахвами. Він був у чорних вовняних рукавичках, але всякчас жалівся, що в нього задубіли пальці.

— Собачий холод — яке вже полювання! — мовив він.— До біса ведмедя, не варт він того, щоб через нього замерзнути.

— Не можемо ми повернутися з порожніми руками, Ларку,— пробурчав Малий Пол у каштанову бороду, якою заросло майже все його обличчя.— Лорду-командувачу це не сподобається.

Під приплюснутим кирпатим носом здорованя біліла крига від замерзлих шмарклів. Велетенська долоня в товстій хутряній рукавиці міцно стискала держак списа.

— До біса і Старого Ведмедя теж,— сказав Сестринець, худорлявий чолов'яга з гострими рисами й нервовими очима.— До світанку Мормонт помре, ти не забув? То хіба не байдуже, що йому сподобається, а що ні?

Малий Пол закліпав дрібненькими чорними очицями. Може, він і забув, подумав Чет, він-бо такий дурний, що геть усе забуває.

— А навіщо нам убивати Старого Ведмедя? Не можна просто піти собі, а його облишити?

— А він, ти гадаєш, нас облишить? — мовив Ларк.— Він нас вистежить. Хочеш, щоб тебе зацькували, ти, баран здоровий?

— Ні,— озвався Малий Пол.— Не хочу. Ні.

— То ти його вб'єш? — запитав Ларк.

— Так,— здоровань стукнув ратищем списа в замерзлий берег.— Уб'ю. Щоб він нас не вистежив.

Вийнявши долоні з-під пахв, Сестринець обернувся до Чета.

— Як на мене, убити слід усіх командирів.

Чету вже набридло це слухати.

— Ми вже це обговорювали. Помре Старий Ведмідь і Блейн з Тінявої вежі. А ще Грабз і Ейтан — не пощастило їм з нічними чатами, Дайвен і Банен — бо це ж вони нас вистежуватимуть, і сер Поросятко — через круків. І все. Уб'ємо їх по-тихому, уві сні. Бо один зойк — і ми підемо на харч червам, усі до ноги,— Четові чиряки почервоніли від люті.— Просто зроби свою справу й пересвідчися, що братани зробили свою. І, Поле, постарайся не забути, що то будуть треті чати, не другі.

— Треті чати,— повторив здоровань крізь замерзлі шмарклі.— Ми з Тихоногом. Я пам'ятаю, Чете.

Ніч сьогодні буде безмісячна, і вони так підтасували чергування, що на чатах стоятимуть восьмеро їхніх, і ще двоє вартуватимуть коней. Кращої нагоди вже не буде. Крім того, з дня на день можуть наскочити дикуни. А Чет воліє на той час опинитися якнайдалі звідси. Воліє вижити.

На північ виїхало три сотні побратимів Нічної варти — двісті з Чорного замку та ще сто з Тінявої вежі. На їхній пам'яті це найчисельніша розвідка, бо виїхала мало не третина всієї Варти. Вирішено було будь-що знайти Бена Старка, сера Веймара Ройса й інших зниклих безвісти розвідників, а головне — з'ясувати, чому дикуни кидають свої селища. Ну, про Старка й Ройса братчики так нічого й не дізналися, відколи виїхали зі Стіни, та принаймні довідалися, куди подалися дикуни — у крижані високогір'я забутих богами Льодоіклів. От і хай сиділи б собі там до кінця віків — у Чета жоден чиряк не засвербить.

Але ні. Вони спускаються. Вздовж Молочноводої.

Чет звів очі — й ось вона. Кам'янисті береги річки, мов бородою, поросли бурульками, а молочно-білі води нескінченно плинули з Льодоіклів. А тепер тим самим шляхом плине Манс Рейдер зі своїми дикунами. Три дні тому, весь у милі, повернувся Торен Смолвуд. Поки він переказував Старому Ведмедю, що́ там бачили його розвідачі, один з його вояків — Кедж Білоокий — розповів те саме решті братів. «Вони ще не спустилися з передгір'я, але вже йдуть,— казав Кедж, гріючи руки над вогнищем.— В авангарді — Гарма Песиголова, пранцювата сука. Гайда підкрався до її табору і ясно бачив її біля вогню. Той дурень Тамберджон хотів її стрілою зняти, але Смолвуду вистачило здорового глузду його зупинити».

«А скільки їх там було,— сплюнув Чет,— сказати можеш?»

«Багато і ще трошки. Двадцять, тридцять тисяч, ми стільки там не сиділи, щоб їх полічити. У Гарми в авангарді було п'ять сотень, і всі на конях».

Вояки біля багаття обмінялися тривожними поглядами. Рідко коли побачиш бодай дюжину дикунів верхи, а п'ятсот...

«Смолвуд послав нас із Баненом по широкому колу в обхід передового загону — глянути на основні сили,— провадив Кедж.— Їм кінця-краю не було! Плинуть повільно, як замерзла ріка,— чотири-п'ять миль на день, але не схоже, щоб вони збиралися вертатись у свої селища. Більш як половина з них — жінки й діти, а попереду вони женуть товар — кіз, овець, навіть турів, що тягнуть сани, навантажені тюками хутра й оббілованими тушами, клітками курей, головками масла, прядками... та чим тільки можна! А мули й гарони нав'ючені так, що в них, гляди, от-от карк вломиться. І жінки теж».

«І рухаються уздовж Молочноводої?» — запитав Ларк Сестринець.

«Я ж казав».

Молочновода біжить попри Кулак Перших Людей — старовинне городище, де отаборилася Нічна варта. Будь-хто з краплею лою в голові зразу б утямив, що час уже згортатися й тікати на Стіну. А Старий Ведмідь натомість укріпив Кулак палями, вовчими ямами і триболами, та тільки проти такої армії все це марно. Якщо братчики тут лишаться, їх просто поглинуть.

А Торен Смолвуд узагалі хотів нападати. Славний Донел Гіл — зброєносець сера Маладора Лока, а позавчора ввечері Смолвуд пішов до Лока в намет. Сер Маладор був згоден зі старим сером Отином Вайзерсом — радив відступити до Стіни, але Смолвуд вирішив переконати його змінити думку. «Цей король-за-Стіною в житті нас не шукатиме так далеко на півночі,— переказував потім Славний Донел його слова.— А те його величезне військо — то незграбна отара, повна зайвих ротів, які гадки не мають, з якого боку до меча взятися. Один удар виб'є з них увесь бойовий дух, і побіжать вони з вереском у свої халупи й заховаються там ще на п'ятдесят років».

Три сотні проти тридцятьох тисяч. Як на Чета, то було повне божевілля, та що гірше, сера Маладора таки вдалося переконати, й удвох вони ще трохи — й переконають Старого Ведмедя. «Якщо чекатимемо, можемо втратити шанс і вже вдруге такого не отримаємо»,— повторював Смолвуд усім, хто тільки його слухав. На це сер Отин Вайзерс відповідав: «Ми — щит, який боронить людську державу. А щит ніхто просто так не викидає». А Торен Смолвуд тут-таки заперечував: «У битві на мечах найкращий захист для воїна — швидкий удар, а не хованки за щитом».

Проте ні Смолвуд, ні Вайзерс тут не керують. Керує лорд Мормонт, а Мормонт чекає на решту розвідачів — на Джармена Баквела й вояків, які подерлися нагору Велетовими Сходами, і на Кворина Піврукого та Джона Сноу, які пішли промацати Скімливий перевал. Але і Баквел, і Піврукий щось надто забарилися. Швидше за все, вони вже й неживі. Чет уявив Джона Сноу — лежить синій і задубілий десь на відкритій усім вітрам гірській вершині з дикунським списом у своїй байстрючій дупі. На цю думку він аж посміхнувся. «Сподіваюся, його клятого вовка теж забили».

— Нема тут ніякого ведмедя,— зненацька вирішив він.— Це просто старий відбиток, і все. Повертаймося до Кулака.

Собаки мало не збили його з ніг — назад вони хотіли ще більше, ніж він. Може, гадали, що їх нагодують. Чет аж розреготався. Він уже три дні їх не годував, щоб стали голодніші та зліші. А ввечері, перш ніж вислизнути в темряву, потому як Славний Донел Гіл з Клишоногим Карлом обріжуть пута, він пустить псів поміж конов'язь. І тоді по всьому Кулаці гарчатимуть собаки, а схарапуджені коні, гасатимуть через вогнища, стрибатимуть на огорожу й ламатимуть намети. Після такого переполоху минуть години, поки хтось помітить, що бракує чотирнадцятьох братів.

Ларк хотів узяти з собою вдвічі більше людей, але чого ще чекати від того дурного Сестринця, від якого рибою тхне? Шепни слово не в те вухо — і змигнути не встигнеш, як голови позбудешся. Ні, чотирнадцятеро — цілком достатньо: і зробити все зроблять, і нікому не розбовкають. Більшість із них Чет завербував сам. У тому числі й Малого Пола: то був найдужчий вояк на Стіні, хай і відсталий, як дохлий слимак. Він одного разу так стиснув у обіймах дикуна, що зламав тому хребет. Ще до них долучився Чингал, який отримав прізвисько за свою улюблену зброю, і маленький сивий чолов'яга, якого брати називали Тихоногом; замолоду він зґвалтував з сотню жінок і завжди нахвалявся, що ніхто з них його не чув і не помічав, аж поки він не опинявся аж у лоні.

План теж був Четів. Він-бо розумний — він добрі чотири роки був стюардом старого мейстра Еймона, поки байстрюк Джон Сноу не викинув його з цієї роботи, щоб віддати її отому тлустому поросяті — своєму другові. Сьогодні ввечері, вбиваючи Сема Тарлі, Чет прошепоче «Передавай вітання лорду Сноу» просто йому на вухо, а тоді різоне йому горлянку, і з неї хляпне кров, заливаючи оті його жирні складки. Чет знає всіх круків, тож з ними проблем не буде, так само як і з Тарлі. Один дотик ножа — і цей боягуз штанці обмочить і благатиме дарувати йому життя. Нехай благає, це йому не допоможе. Розітнувши йому горлянку, Чет відчинить клітки й порозганяє птахів, щоб до Стіни не долетіло жодної звістки. Тихоніг з Малим Полом заріжуть Старого Ведмедя, а Ларк зі своїми двоюрідними братами змусить замовкнути Банена і старого Дайвена, щоб ті не пішли по їхньому сліду. Вже два тижні хлопці запасаються харчами, а Славний Донел і Клишоногий Карл осідлають коней. По смерті Мормонта командування перебере сер

Отин Вайзерс, старий і кінчений, немічний. Ще до заходу сонця він помчить на Стіну — він не марнуватиме людей, висилаючи погоню.

Зайшли між дерев, і собаки потягли вперед. Чет бачив, як серед зелені вистромлюється Кулак. День був такий похмурий, що Старий Ведмідь звелів запалити смолоскипи — велике коло горіло по всьому городищу, увінчуючи верхівку стрімкого кам'янистого пагорба. Утрьох перебрели струмок. Вода була крижана, а на поверхні плавали острівці льоду.

— Я вирушу на узбережжя,— почав звірятися Ларк Сестринець.— Разом з братами. Збудуємо собі човна й попливемо додому, на Сестри.

«А вдома всі знатимуть, що ви дезертири, й повідрубують вам дурні довбешки»,— подумав Чет. Коли вже виголосив обітницю, піти з Нічної варти неможливо. Хай де в Сімох Королівствах опинишся, тебе спіймають і стратять.

Олло Безрукий хотів плисти у Тайрош: казав, там чесним злодіям не рубають рук, а самим їм не загрожує замерзнути до смерті в глушині за те, що їх застукали в ліжку з лицарською жінкою. Чет зважував, чи не податися разом з ним, але ж він не розмовляє їхньою солодкавою дівчачою мовою. Та й що йому робити у Тайроші? Ремесла він не знає, адже зріс у Відьомському Болоті. Батько все життя батракував на чужих ланах і збирав п'явок. Роздягався догола, лишаючи на собі хіба товсті шкіряні майтки, і заходив у мулисту воду. А коли вилазив на берег, від пипок до кісточок весь був у п'явках. Іноді він змушував Чета знімати тих п'явок. Одна якось присмокталася хлопцю до долоні, й він бридливо розчавив її об стіну. Батько за це побив його до крові, адже мейстри платили за дюжину п'явок пенні.

Ларк може собі повертатися додому, якщо хоче, і клятий тайросянин теж, от тільки не Чет. Очі б його не бачили того Відьомського Болота! От йому, наприклад, подобалася Крастерова фортеця. Крастер там жив як вельможний лорд, то чом би і Чету так не пожити? Ото була б сміхота! Чет, син п'явичника,— лорд з власною фортецею! За прапор собі можна взяти дюжину п'явок на рожевому полі. Але чого зупинятися на лорді? Може, варто стати королем. Он Манс Рейдер теж починав з ворона. «Я також можу бути королем, як він, і кількоро жінок собі завести». У Крастера їх дев'ятнадцять, якщо не рахувати наймолодших, отих його дочок, яких він ще не